

Albina

REVISTĂ - POPULARĂ

apare

în fiecare

Duminecă.

Comitetul de Redacție:

Ion Kalinderu
 P. Gârboviceanu
 G. Coșbuc
 Colonel P. V. Năsturel
 G. Adameșcu
 I. Țeșcu
 P. Dulfu
 V. S. Moga
 N. Nicolaescu
 Gr. Teodossiu
 Const. C. Pop-Tașcă.

Noua Parfumerie și Droguerie Medicinală TOMA BRĂTULESCU

București, calea Griviței No. 145 (lingă Gara de Nord). București.

Oferă onor. sale clientele parfumuri din cele mai renumite fabrici franceze, ruse, germane și engleze; pudre de orez, depilatoare și sapone alese, Brillantine, superbe colorante pentru păr, diferite loțiuni, apă de colonia, de lavande, de verveine și portugal, etc., ape și pomede de quinquina parfumate, Capilarine, col-cream, de la princesse și cosmetice igienice, pieptini fini, Odol, perii, paste pentru dinți, thermometre pentru baie și diferite feluri de bureți, glicerină, vasilină, lanolină și tot felul de articole pentru tualete.

Articole pentru menajiu, ca : ceaiuri, cafea și cacao în sămânță și pulbere, făină lactată Nestlé, culori vegetale, arome și esențe pentru liqueruri și limonade, romuri și cognacuri, esențe pentru conserve alimentare, Sifone cu cari se prepară ape gazose, alcool și sistematice mașine pentru spirt denaturat, ape minerale și diferite săruri pentru băi, cum și prafuri «Zackerlin», carboral, borax, acid boric, naltalină ieftină, bicarbonat de sodiu, salol și chinine, etc. Aniline și culori, aparate, accesorii și gata soluțiunii, băi, pentru fotografie. Uleiuri și grăsimi minerale, parafină, benzină și vasilină americană, terebentine, pensule, lacuri și culori pentru pictură, vopsele, ceară și sirmă pentru parchete, etc.

Diferite ierburi alese, rădăcini, scôrțe, frunze, flori și semințe pentru cείουri, in și muștaruri, precum și felurite uleiuri vegetale și animale, ca : unt de cocos, de in, de ricin și amigdale și curat uleiū din ficat de morun pentru cura de ernală, etc.

Multe specialități farmaceutice române, franceze și germane.

Bogat asortiment de caucucărie și pansamente cum instrumente și accesorii de resortul Farmaciei, Obstetricei și Chirurgiei, Opticei și Dentisticei, ca : vală și tifone, guthapercha și mușamale impermeabile, tuburi de cauciuc, canule, injectore și sistematice irigatore pentru Mose și Lehuse, pompe trage-lapte și biberone, plosci și lighene de porțelan, specule, ață de mătase și ace, siringi, sonde, aparate inhalatore, bandage și cercuri herniare, corsete elastice pentru domne și ciorapi pentru varice, tuburi stomachale, pulverisatore și vaporisatore, preservative, suspensore thermometre maximale cum și alte utensile și accesorii de sticlă, aluminiū platină, faianță și porțelan, ochelari, forfecii și clești.

Acastă Droguerie are organizat un serviciū special pentru ducerea acasă a obiectelor cumpărato sau comandate in capitală, cum și un serviciū de expediție deosebit pentru provincie.

Pentru d-nii profesori și profesore, institutori și institutore, învățatori și învățatore, cum și pentru toți abonații revistei «Albina» cari vor presentă alăturatul cupon, se vor face prețuri scădute la toate articolele trebuitoare.

Cupon de reducere pentru
„Albina“

ALBINA

REVISTĂ ENCICLOPEDICĂ POPULARĂ

Abonamentul în țară pe an Lei 5 | Abonamentul în străin. pe an lei 6
 „ „ „ 6 luni „ 3 | Un număr 15 bani
 Pentru anunțuri 1 leu linia. Măscă publicitate, 5 bani cuvântul.
 Manuscrisurile nepublicate se ard

SUMARUL:

G. Coșbuc, Cântec.— Sp. Popescu, Serisori către învățători.— Laurenția Gribincea, Povestea lui Ștefan cel mare și sfânt.— Dr. Const. An. Macri, Nucul.— St. Negulescu, Imbrăcămintea copiilor mici.— T. Gheorghiu, Plugăria.— Toma Dieescu, Lăcul beției.— Vittori, Impărăteasa Japoniei.— De pe Domeniile Coronei.— Informațiuni.

Sfaturi: Mijloc de a opri sângele care curge dintr'o rană

Ilustrații: Mai înainte de a muri Ștefan cel mare, încredințeză fiului și urmașului său Bogdan, testamentul său politic.— Plug de fier.— Grapă de fier.— Impărăteasa Japoniei.

C Â N T E C

Ți-ai mînat prin veacuri turmele pe plaiu,
 Din stejarul Romei tu mlădiță ruptă,
 Și-ți cântai amarul din caval și năiu.
 Dar cumplit tu fost-ai când te-a dus în luptă
 Ștefan și Mihaiu.

Când ți-or pune piedici dușmanii să cazî
 Spada ta să fie și de-acum, Române,
 Fulger care aprinde, vînt ce rupe brazî,
 Și te 'ncrede apururi că vei fi și mâne
 Tare cum ești azi!

Sus ridică fruntea, vrednice popor!
 Câți vorbim o limbă și purtăm un nume,
 Toți s'avem o țintă și un singur dor —
 Mândru să se 'nalțe peste toate 'n lume
 Steagul tricolor!

G. Coșbuc.

Scrisori către învățători (1).

De ce mă opresc atâtea asupra moravurilor frunțașilor ?

Ți-am mai spus și repet : Cele mai multe și mai adânci amărăciuni, din viața unui învățător, stau în legătură și izvorăsc din moravurile frunțașilor satului și din lipsa de tact a învățătorului.

Pentru multă lume nici nu se explică cum de se sparg atâtea în capul învățătorului; e învinovățit, de multe ori, pentru lucruri cari n'aū nici în clin nici în mănecă cu școla și cu misiunea învățătorului. Învățătorul, adică se amestecă, vorba românească, și unde nu-î ferbe Țla.

Ei, veđi?... Aici iar trebuie să ne oprim și să ne lămurim.

E drept că de multe ori învățătorul se amestecă și unde—după toate aparențele—nu-î ferbe Țla; dar eu știu, imi dau sēmă că dacā nu-î ferbe Țla, îi ferbe alt-cevā : îi ferbe inima!

Am dat aci peste o chestie, care nu-î de loc ușorā... deși, totă lumea, se uită cu forțe mare ușurință la ea. Pentru totă lumea chestia e simplă de tot: învățătorul se amestecă și în lucruri cari n'aū a face cu școla și deci trebuie să sufere toate consecințele acestui amestec. — Consecințele acestui amestec însă nu pot să fie numai decât rele pentru învățător, ele pot fi și bune, din punctul de vedere al satisfacerii trebuințelor sale sufletesci. E drept însă că până acum amestecul seū, în alte chestii de cât acele care îl privesc direct ca învățător, a avut mai dese-ori, și forțe dese-ori, urmări grele pentru el.

Ca să nu pățim și noi păcālēla, pe care o pățește forțe multă lume, e bine să precisăm din capul locului, ce va să đică chestii în cari învățătorul să nu se amestece, adică chestii cari nu-l privesc ca învățător.

Înainte însă de a răspunde la această întrebare, suntem siliți să ne înțelegem, ori cel puțin să nu uităm că e vorba de un om care are anumite îndatoriri ca *învățător*.

Învățătorul ca om nu-și pōte smulge din el una din fețele sufletului omenesc, simțirea omenescă; nu pōte nici măcar să fie supus vre-unei operații chirurgicale de stîrpirea, ori amortirea, unor anumite bucăți din inima sa. Prin simplul fapt că e om, el nu pōte trăi decât această viață omenescă. Noi îl înarmăm cu cunoștințele despre o viață omenescă, alta decât aceea pe care o trăesc sātēni, îi dăm drumul în sat și spunem că viața satelor trebuie schimbată și ridicată la idealul de viață pentru care l'am trimis să lupte; iar când intră în viața reală și se întâlnește cu toate buclucurile ei, atunci îi spunem că nu trebuie să se amestece în viața reală. Ca și când i-am spune: du-te la țară, ridică viața sātēnului la idēlul de viață omenescă; fii învățător nepămintēn, însă nu ai voe să fii om și să te amesteci în viața reală!

(1) Scrisorile următore, privind exclusiv pe învățători și pe preoți, vor apare numai în colecție, împreună cu scrisorile apărute până acum în «Albina». Colecțiunea completă va apare în curând, în editura tipografiei „Moldova» din Galați. Cine dorește să aibă un exemplar pōte face, chiar de acum, o Carte poștală la adresa C. Graur, tipografia «Moldova» Galați. Se vor imprinā numai atâtea exemplare câte cereri se vor face. Cererile pot fi și individuale și colective.

Nu! viața reală îi izbesce simțirea învățătorului—om cu mai multă violență—decât ar putea fi izbită simțirea orî-cărui din acuzatorii săi, adică simțirea tuturor acelor cari cred că învățătorul nu trebuie să se amestece în toate părțile vieții reale.

Dacă totă lumea, care pretinde învățătorului să nu se amestece în toate părțile vieții reale, s'ar găsi la un moment dat în aceleași împrejurări în care se găsesc învățătorii tineri, ar înțelege pôte pentru ce aceștia caută să se amestece în toate părțile vieții reale. Toți l'ar justifica, însă nu toți l'ar erla. Intre acești din urmă sunt și eu: justific, înțeleg amestecul învățătorului în viața reală, însă *nu'l apăr și nu'l ert de amestecul necondiționat, orb*. Amestecul necondiționat, în întregimea vieții reale, a satelor, nu-și ajunge nici-odată ținta; mai degrabă și tot-deauna face victime, învățătorul cade în primele rânduri.

Cari sunt deci chestiunile, în care nu trebuie să se amestece învățătorul?

Nu există chestiune legată de viața reală, a satelor în cari să nu trebuiescă să se amestece el; viața e însuși câmpul său de activitate; cu toate acestea nu pôte trată toate chestiunile la fel. Sunt anumite chestiuni în care e nevoie de amestecul său direct; sunt alte chestiuni—cele mai multe—în care amestecul direct ar fi un pericol și pentru el și pentru scopul urmărit.

Se vor fi găsit, de sigur, învățătorii al căror suflet s'o fi revoltat de apucăturile cămătarilor din sate. Dacă un învățător s'ar fi apucat să atace direct pe un cămătar, să-i spue în față că-i hoț, ar fi spus un lucru adevărat, însă..... ce rezultă din amestecul său direct? Iși pôte inchipui orî-cine că voinicosul nostru învățător n'ar fi mai avut a doua oră poftă de un asemenea atac direct. — Atacul însă indirect—băncile populare — și-a ajuns ținta mai repede.

Puține sunt chestiunile, cari pot fi atacate direct. Invățătorul trebuie să scie că viața nu e glumă, că nu te poți uită ușor la ea. Sunt chestiuni—cum e chestiunea pămîntului—cari, dacă sunt atacate direct, duc..... direct la pușcărie. Atacate însă indirect—cum ar fi adoptarea culturii intensive a pămîntului, de pildă—duc de-adreptul la țintă. — Dar despre acesta vom mai vorbi.

Invățătorul trebuie să se gîndescă bine, înainte de a luă o hotărîre. De la început să se gîndescă la *urmările reale* la care pôte duce acea hotărîre; e mai cumintesc lucru să nu-ți încerci voinicia, când știi că nu vei reuși. *Bărbăția unu om se judecă numai după stăruința în hotărîrele înțelepte, chibzuite.*

Nu uită că menirea de învățător cuprinde în ea nu numai instrucțiunea ci și educația. Educația însă nu pôte avea un mai mare impuls decât puterea exemplului. Trebuie să dai exemplu de ordine; desordinea provocată de moravurile frunțașilor satului să-ți fie motivul cel mai puternic pentru respectarea ordinei, care nu pôte lipsi de la basa propășirii noastre ca popor.

XVIII.

Sunt ore frunțașii satului atât de negri la suflet încât să fie nevoie de evitarea lor sistematică din partea învățătorului?

Nu mē unesc cu această părere. Totă lumea care stăruiesce, prin fapte, pentru îndulcirea moravurilor, e convinsă că această îndulcire e posibilă; iar această îndulcire se și constată că are loc de

fapt. Acésta e și convingerea mea ; ba chiar eū sunt convins că îndulcirea moravurilor se va face de aci înainte mult mai repede, pentru că vĕd că mult mai mult lume se interesează și lucrăză în acéastă direcție. Mai cred în posibilitatea și mersul repede al acestei îndulcirii și pentru considerațiunea următoare : Fruntașii satului nu sunt toți la fel. Susțin chiar că sunt foarte puțini, cari pot fi numiți ómeni cu suflet negru.

Trebuie să facem deosebire între *un om rău care scie că e rău* și între *un altul, care nu-și dă sĕmă că e rău*. Cu primul e greu de luptat, cu al doilea nu ; de primul trebuie să rupi și să fugi, de al doilea trebuie să te apropii și să fii cu prudență în relațiile cu dănsul.—De felul celui din urmă sunt, în genere vorbind, fruntașii satului. În genere fruntașii satului sunt răi, însă ei nu scie că sunt răi. Rĕutatea lor deci nu e o manifestare calculată a fondului lor sufletesc, nu e ceva care pornesce din năuntru sĕu, ci e venită din afară ; e un lucru împrumutat, imitat, impus de moravurile mediului și de tradiție.—Moravurile rele, la rîndul lor, nu aū luat naștere din propria inițiativă a fruntașilor de origină țĕrănescă, ci aū fost și sunt aduse din oraș ; iar la oraș sunt rezultatul luptei pentru viĕță și a interpretărei greșite a civilizației. Mișcarea satelor către oraș e funestă pentru țara noastră — țara agricolă — dar e tot atât de funestă pentru moravuri, dacă nu și mai mult, năvala orașului la sate. Prima mișcare a umplut de gróză pe tótă lumea ; a doua nu e observată. Satul dă pentru oraș în genere ce are mai bun ; orașul trimite în sate ce are mai rău.—Satele judecă pe orășeni după stărpiciunea morală a orășenilor cari se pripășesc prin ele ; iar acésta în dauna comunităței de sentimente care trebuie să existe în sufletul națiunei întregi.—Mișcarea satului către oraș o pôte împiedica învățatorul—vom vedeă mai departe cum—mișcarea orașului către sat nu o pôte împiedică decât óre-cari măsurii pe cari le ia și va trebui să ia mereu statul. Și statul are tot interesul ca moravurile să fie asanate ; așa se și explică năzuința ómenilor de Stat de a legiferă și a pune stavilă perpetuărei moravurilor rele în general. La rîndul sĕu și Statul are nevoie de sprijin.

* * *

Fondul sufletesc al fruntașilor nu e rău ; pe acest fond sufletec însă se găsesc óre-cari pete. Aceste pete sunt mai mult sau mai puțin întinse, aū pătruns la o óre-care adâncime ; n'aū acoperit însă, nici n'aū străpuns întreg sufletul lor.

Dacă fruntașii satului ar avea numai defecte, n'ar mai fi nimic de făcut ; *ei aū însă și calități*. Nu numai atât : orî cât de mari și de multe defecte ar avea un fruntaș — vorbesc și de cei pripășiti—nu se pôte susține că are *numai defecte*. Ast-fel stănd în crul, am greși dacă am privi pe fruntași numai în partea lor rea. Acésta mă și face să cred în posibilitatea armoniei, cel puțin convenționale, între fruntaș și învățator.

Pentru acésta mă și opresc mereu asupra raporturilor dintre fruntași și învățator.

Greutatea pentru învățator stă tocmă aci ; să scie să încunjure defectele fruntașilor și să se folosĕscă de calitățile lor. În primul loc însă va trebui să scie, să distingă defectele și calitățile. Aci însă trebuie putere de pătrundere, timp și răbdare.

Acésta m'a făcut să-i spun învățătorului tînăr să fie sgîrcit în manifestarea sentimentelor sale, față de frunțași, până când nu-i va cunósce; și tot acest lucru m'a făcut să-i atrag luarea aminte că tot umblând, fără rezervă, după prietenia frunțașilor să nu se pomenéscă mai degrabă cu dușmânia lor în cale.

De dușmânia frunțașilor pöte scăpa un învățător în doué chipuri: ori să se facă la fel cu ei,—mijlocul cel mai comod de a-și căștigă simpatia lor imediată—ori, înarmat cu forța convingerilor și cu conștiința permanentă de rolul său de învățător, să nu ce-deze ispitei de a se luă după ei dar nici de a-i zădări.

În cazul întăi prietenia e găsită, e drept... la început o iluzie, mai apoi o tristă realitate. Pöte găsi chiar prietenia adevărată, fără să cădem de loc în contradicere cu ceea-ce am zis asupra prieteniei adevărate (potrivire sufletéscă). În cazul din urmă însă învățătorul are încă rolul său neștirbit, dar și trebuințele sale sufletesci nici până la un punct satisfăcute.

Sunt silit decî să urmez cu sfaturile mele date învățătorului tînăr.

* * *

Mângăie-te cu speranța că nu vei avea piedici în misiunea de învățător dacă vei scîi să le înconjurî ori să nu ți le stîrnesci singur.

Cată că în sufletul frunțașilor trăesc încă multe calități bune comune némului nostru. Ori-cum s'ar uită un frunțaș la d-ta, e cert pentru el, că nu te pöte privi ca pe un țăran de rînd. De pildă și frunțașul e ospitalier. Ospitalitatea lui nu-i așa de largă ca a unui simplu țăran, dar pentru d-ta o are. Să te folosesci de acéstă calitate, numai să nu abuzezi de ea. Să ai o măsură în tóte, și măsura acésta să-ți fie dictată numai de ținta misiunii de învățător. Ospitalitatea să-ți fie punctul de plecare pentru a studia și a cunósce și alte calități bune ale lor. Defectele lor nu ai nevoie să le cunóscei—cel puțin nu vei avea mare muncă pentru acésta—ele o să-ți sară repede înainte; greutatea o vei avea în cunóscrea calităților. Numărul și puterea calităților o să-ți arate dacă trebuie, când trebuie să faci un pas și cât de mare pas să faci către ei; defectele lor îți vor arăta cu câți pași trebuie să dai înapoi, *fără să fii simțit de ei*. Nici mergerea cătră ei nici retragerea—nu înțeleg ruperea, căci acésta ar însemnă declararea de răsboi—să nu fie sgomotósă; să lași să se înțelégă că mergerea înainte ca și retragerea sunt numai bănueli nejustificate. Starea acésta nu-i de loc plăcută, dar e necesară. În acest chip poți să-i cunóscei mai ușor pe frunțași. Afară de cunósceința lor mai pöte resulta și captivarea lor, dacă vei avea răbdare.

În adevăr. Nu se pöte ca un om să nu aibă influență asupra altui om, dacă întălnirea are loc de multe ori și dacă nu sunt puse în relief defectele unuia, fără trebuință, de către cel-alt. Forța convingerei, a moralității a cumpătărei în cuvinte, a corectitudinii în fapte și a tactului, impune; cumpăna se pléacă în partea acestor calități. Ai tóte aceste calități, să scii numai să te folosesci de ele, vei captivă pe frunțaș. Dacă vei avea răbdare te vei impune de la o vreme, pentru că în partea d-tale sunt numai calități. Când vei ajunge aci, vei putea încet influența în bine și asupra morăvurilor, ori cel puțin nu vei putea

fi atacat și nu vei suferi consecințele lor. Să țințesci să câștigi admirația frunțașilor. Vei putea ajunge obiectul lor de admirație numai dacă vei stăruî multă vreme în această direcție și numai dacă nu vei face sgomot. Să scii că admirația frunțașilor, în general, vine foarte târziu, dar vine negreșit; iar dacă nu va veni nici odată, . . . să veđi în acest fapt lipsa de tact din partea d-tale! Întârzierea admirației frunțașilor trebuie s'o atribuî nu numai moravurilor frunțașilor ci și lipsei de tradiție asupra adevăratului rol al învățătorului. De vei face în totă viața d-tale de învățător numai acest lucru—convingerea frunțașilor asupra adevăratului rol al învățătorului—să scii că ai făcut cel mai însemnat lucru pe care îl pöte face un om în viață; urmașul d-tale va fi primit de frunțași cu brațele deschise, se va scî prin urmare rostul școlii și (urmașul) va putea lucra cu spor chiar de la început.

Cum veđi, nu mă grăbesc. . . eu nu aștept schimbarea moravurilor numai într'o viață de om. Susțin însă că o singură viață de învățător apostol ajunge unui sat pentru ca să fie înzestrat cu tot ce-î trebuie pentru ca școla să nu mai aibă piedici; iar o ast-lel de viață își sapă, ea singură o amintire neperitoare în întreaga conștiință a nēmului românesc.

Trebuie să-ți atrag luare aminte asupra unei cestiuni, despre care n'am vorbit până acum: *politica*.

Ce atitudine trebuie să ai în politică?

Pentru ca să-ți pot da sfaturi, trebuie să-ți amintesc despre rostul partidelor politice, pentru că ai dreptul legal de a te manifesta politicesce. Manifestarea politică nu e lipsită de óre-carî neplăceri; ba, de multe ori, îți aduce amărăciuni neașteptate și neprevădute în nici o lege.

Când ȳicem manifestare politică înțelegem numai decât manifestare pentru un partid politic; iar când ȳicem partid politic înțelegem o grupare de cetățeni apărători ai unor principii. În toate partidele politice—nu numai în țara noastră—nu toți membrii unui partid sunt admiratori ai principiilor în numele cărora se face gruparea politică; sunt membrii din partide—și sunt cei mai mulți—care nici nu sciu în jurul căror principii se adună. Acest lucru se petrece la oraș—și, repet, nu numai în țara noastră, ci și în țările cele mai civilizate.

Grupările politice din orașe se presupun—minoritatea membrilor unui partid e conștientă de principiile pe care le apără—că sunt făcute în vederea apărării principiilor respective; la sate însă pot fi grupări de ori-ce natură—dar foarte rar se pot numi grupări politice.—În sate sunt lupte, care numai până la un punct se pot asemăna cu luptele politice din orașe. Asemănarea constă numai în aceia că grupările se fac în jurul unor persoane. La oraș însă șefii represintă nisce principii, la sat șefii represintă, în genere interesele lor personale. Lupta pentru principii, cum se scie, e civilizată; lupta pentru interese personale, cum iarăși se scie, e sălbatică. Pe cât sunt de folositoare luptele

între princiî, pentru propășirea țării, pe atât sunt de dăunătoare pentru propășirea satelor, luptele între grupările fruntașilor din ele. E ușor de prevădit care ar fi rezultatul amestecului unui învățător în luptele grupărilor din sat; e mai ușor încă unul învățător tînăr să întrebe pe un învățător, cu experiență îndelungată, să-i spue din păteniele lui, dacă se va fi amestecat în luptele grupărilor din sat.

Veî auđi fel de fel de lucruri, fel de fel de învinovățiri aduse de fruntași unui altora. Vor veni, după ce va trece destul timp, după ce veî începe a inspira încredere, și-ți vor șopti, și-ți vor cere toți concursul, în luptele lor personale. Fereștete de a aprohă saú de a desaprohă purtarea vre unui fruntaș. Nu uită că clevețirea e principala armă și hrană sufletescă în lupta dintre fruntași. Nu uită că dacă grupările sunt formate astă-đi într'un chip, nu ar putea ca mâine să fie formate în alt chip. Nu pierde din vedere că dacă ți-ai arătă astă-đi părerea d tale despre un fruntaș, față cu un dușman al sėu, mâine, în noua formație a grupărilor, dușmanul de eri al fruntașului cu care vorbeai, prietenul de astăđi al aceluiași fruntaș, nu-ți pőte deveni dușmanul d-tale personal, întovărășit încă de dușmanul lui de eri, fostul d tale prieten. Nicî un moment nu scăpă din vedere că prietinel d-tale ue astă-đi îți pőte fi dușmanul d-tale de mâine.

Iată pentru ce îți spunem încă, mai sus, că trebuie să fii sgărcit în manifestări de păreri, de sentimente, față cu toți fruntașii. Numai în cazul când un fruntaș, după îndelungată observare și experiență ți-ar formă convingerea că e un om de bine, că se ridică mai presus de interesele sale personale, că *lucreză pentru binele obștei*, că cuvîntul sėu e ascultat de tot satul, numai în acest caz poți să te uiți la el ca la un tovarăș și poți să-i arăți simpatia d-tale chiar și în public.

Să mă esplic. Deși n'am intrat până acuma în satul propriu đis, în obștea satului, unde ai să-ți faci apostolatul—totuși pot să-ți spun chiar de acum: d-ta ai nevoie ca satul întreg (obștea) să te iubescă. Prea mari legături cu un fruntaș nesimpatic satului te depărtază de sufletul satului. Când grupările fruntașilor satului rămîn constante—lucru rar—atunci și satul e împărțit în tot atâtea grupări, care se vrăjmășesc între ele. Dacă ești înglobat în vre una din aceste grupări ești vrăjmășit de toate celelalte grupări de fruntași și de sătenî. Decî nu veî putea nicî odată cîștiga iubirea satului întreg; cum ți-ai putea cîștiga dacă ai rămînea în afara de luptele dintre grupări.

Dacă grupările se priminesc—ceea ce se întămplă de obicei—atunci situația d-tale e și mai tristă, dacă ai avut neprevederea de a te înglobă în vre-o grupare. În cazul întiiu puteai comă cel puțin pe simpatia grupărei corespunđătoare din sat, dacă o căutai; în cazul acesta nu poți contă pe nimic, căci și grupările satului se schimbă.

Dacă un fruntaș are purtarea așa fel că satul întreg ascultă de el, dacă la basa acestei ascultări stă iubirea, iar nu frica, și

dacă acésta purtare a lui rămîne permanentă, atunci te poți uni cu el, fără să ai témă că îți vei perde iubirea satului. Dacă din contră, nu vei găsi nici un asemenea fruntaș simpatic satului, nici nu veți posibilitatea de a ți-l formă, atunci fă bine și te ține în mîini: calculează-ți orî-ce mișcare față de fruntași, nu dă nici unuia preferință, pentru ca să nu aibă nici un sătén motiv de a nu te iubi. Neamestecul în vre-o grupare a satului mai are folosul următor: când o grupare are puterea comunală în mână, nu are nici un motiv de a se răsboi cu d-ta. Ai atunci un singur dușman—un dușman represintat rînd pe rînd de tóte grupările—ignoranța și aroganța.

Contra acestui dușman nu poți luptă singur: pentru tóte abaterile dela obligațiile către școlă să te adresezi, când ai nevoie la revisoratul școlar. Să nu uiți că ignoranța scie de frică.

* * *

Cum adică: să nu faci politică?

De obicei cuvîntul politică e nedespărțit de ideia de sgomot. Acesta-i înțelesul banal al cuvîntului politică. Sgomotul aduce cu el, de multe ori, învîlmășală; iar din învîlmășală—fie învîlmășală fîsică sau morală, nu importă—resultă *scandal*, în înțelesul evangelic, educativ.

Să nu faci politică sgomotósă. Să nu uiți nici un moment că chiar în manifestările d-tale de cetățian trebuie să rămâi *învețător*, *educator*. De multe ori manifestările cetățenesci iaú caracterul de *patimă politică*. Să te feresci de a te arată ca un pătimaș politic; nu uită că patima însémnă defect, rēu exemplu; învețătorul nu trebuie să dea exemple rele.

Nu vreaú să susțin că trebuie să-ți fie indiferent orî-ce partid politic, întru cât partidele politice represintă principi; susțin însă că n'ai nevoie și *nu folosesce la nimic manifestarea sgomotósă pentru un principiu*. — Ai la îndemână o singură și sigură armă de manifestare cetățenescă—dreptul de vot. Votul e secret și nu în zadar s'a introdus secretul votului. Secretul votului a fost impus de necesități, pentru a deruta patimele politice; punete la adăpostul secretului de vot, fă-ți datoriile cetățenesci în liniște; ia-ți ca martoră consciința d-tale, care să-ți arate concordanța dintre votul dat și principiul de care te călăuzesci în consciința d-tale de cetățén. Vei da un exemplu de manifestare politică, cea mai demnă și mai conformă cu rolul de învețător.

Nu participă la banchetele politice, dacă nu vrei să faci politică sgomotósă. Nu confundă însă manifestările politice cu manifestările de respect pe care îl datorim autorităților, ori care ar fi gruparea politică prin care ele ar fi represintate. Abține-te de la politica banală, curentă; fii mândru că faci cea mai înaltă politică—căci lucrezi la ridicare némului—*politica națională*, singura care rămâne și trebuie să rămână în afară de orî-ce discuție, deasupra tuturor partidelor politice.

Propaganda politiceî de partid, orî de principii, las'o în sarcina conducătorilor de partid, cari au obligația morală de a popularisa principiile de cari se călăuzesc.

* * *

Am văzut că năzuința învățătorului către fruntași a avut și are în general, rezultate cu totul contrare decât cele visate: trebuințele sufletesci nu numai că nu i sunt satisfăcute, dar de cele mai dese ori sunt umilite. Prin atâtea încercări grele, din partea fruntașilor trece un învățător, și din lipsă de tact, are atâtea desamăgiri, în atâtea rânduri, i se spulberă iluziile, în cât nu e de loc de mirat că în scurtă vreme, i se distruge energia și posibilitatea inițiativei: câți-vă ani sunt suficienți pentru ca să-i ucidă în el entuziasmul și să-i scadă de ne-mai-cunoscut puterea de muncă. Așa se explică pentru ce întâlnim învățători, abia după câți-vă ani de dascălie, desguștați, nemulțumiți de totă lumea, fără drum și fără cărare, cu convingerea formată că nimic nu se poate face. Un învățător ajuns în această stare nu e nici mai mult, nici măi puțin, de cât o mașină; evident, o mașină nu-i în stare să și dea sēma de scopul pe care îl urmărește, deci nici de mijlocele pe care le întrebunțeză. Învățătorul care cumpănesce, la fie-care moment, mijlocele întrebunțate în vederea scopului urmărit, dă dovadă că are puterea sufletescă întregă; tactica de înconjurat greutățile create de fruntași face și ea parte din mijlocele pentru ajungerea scopului urmărit de învățămînt.

Să se măgăie învățătorul rural că nu numai în sat dascălul e privit rău de fruntași; se scie că toate gradele de învățămînt își au greutățile lor de înlăturat, iar dascălii ai și la oraș de luptat cu greutăți, între cari lipsa de considerațiune din partea fruntașilor, jocă un rol tot atât de însemnat în viața lor sufletescă.

* * *

Dar dacă sufletul învățătorului nu pōte găsi ușor mângăierea și satisfacerea trebuințelor sufletesci între fruntași, urmăză ore că cestiunea acestor trebuinți rămâne închisă?

Dacă sufletul său nu găsesce între fruntași aceea ce caută, nu pōte ore găsi nicăeri cu ce să și umple golul pe care îl simte și care îl silesce să intre între fruntași?

Eū cred că da; ba chiar cred că pōte găsi mai ușor aceea-ce îi trebuie, în altă parte.

Firește că n'ar fi de lepădat nici prietenia fruntașilor, dacă ar putē o căpătā în adevēr, căci ar ave-o la îndemână în orice moment și în orice împrejurare; dar dacă n'o putē căpătā ușor, nu e un motiv ca pentru acēsta să facā pe desnădejduitul. Prietenia fruntașilor, firește, i-ar ușurā imediat situațiunea sa în sat.

Învățătorul pōte găsi însă ușor prietenie: a) între învățători; b) între preoți; c) în căsătorie; d) între toți omenii de bine;

e) în elevi și f) în obștea satului. Suntem siliți deci să vorbim și să ținem seamă de toți aceiași factori, cari, împreună cu biblioteca și munca, pot contribui la fericirea unui învățator și deci la progresul învățămîntului.

Sp. Popescu.

Poveștea lui Ștefan cel mare și sfînt.

Bătălia de la Răchova.

um se zbat infuriete valurile unei mări muncite de furtună, cum se frămîntă pe ceruri norii, când vijelia îi biciuesce din spate, cum sbierînd îngrozite, alérgă turmele când din urmă haitele de lupi flămîndi dau năvală în ele, așa se sbăteau și se frămîntau Moldovenii de prin satele de din vale, ca să-și strîngă tot avutul lor și să fugă și să se ascundă în gaură de șarpe, căci nu furtuna vijeliosă eră aceia ce bubuiau în depărtări, nu eră nici potop de apă, ce cară cu ea tot de pe pămînt, nu eră nici focul, ce-l slobode Dumneđeu din cer, ca să-și arate marea putere a lui, eră ceva mai înfricoșător, mai vrednic de jale și gróză: erău Turcii. Turcii, spaîma crailor, spaîma lumii întregi; căci și după furtună mai rămăne ceva în urmă și de trimete Dumneđeu potop, ori foc pe pămînt, more omul dintr'o dată, pentru păcatele lui, pe când acești balauri înfricoșai, aceste lighiöne spurcate, femeile și fetele le necinsteau, trecendu-le apoi sub ascuțișul săbiei, spintecau mamele și, dinpreună cu feții lor, le spânzurau de rămurile copacilor; iar pe bătrâni și chiar flăcăi de le pică în palme, cu cele mai grozave morți și chinuri îi isprăviau. Judecați apoi de ce fugeau care cu ce apucați din casele lor, văitându-se și strigînd din băerile inimei: «Vin Turcii, vin Turcii».

Și cu adevăr că mulți erău. Unii dic să fi fost până pe la o sută de mii, dar cine pustiu i-ar mai fi putut număra, ca să le scie hotărât numărul. Și veneau, veneau, și pe unde treceau cerul se întunecă, sórele se îngălbineă, verdeța se vestejeă, florile plecau capul și mureau, văile suspinau, rîurile își frămîntau valurile când și când să-și iasă din mază, iar codrii se legănau de jale văitându-se, și trimetînd vîntul grăbit să ducă vaetele la urechile lui Vodă; și Vodă întelese prăpădul ce amenința neamul și trimetînd după ajutoare pe la Craii de prin prejur, cari nu se prea grăbeau la asta, strânse ca la vre-o patru-deci mii de Moldoveni și după ce ridică rugi către Dumneđeu își luă diua bună de la Dómna sa de al doilea, care se chiamă Maria din Mangap și porni contra celor mai cruđi și mai înfricoșători dintre păgani.

Puzderia cea de Turci, după ce ajuns la Dunăre, o trec

și se revarsă peste câmpiile și pământurile țării, ca un stol de lăcuste flămânde; atât numai că Domnul Moldovean le purtă de grije, căci porunci să pustieze toate locurile pe unde aveau a trece ordiile păgâne, așa ca să nu mai găsească nici adăpost, nici hrană nicăirea. După aceea, prin hărțueli tot îi bătă: ba la Fundătura, ba la locul ce se chiamă ađi Podul Harapului, ba pe șesul Bărladului, unde-i ađi satul lui Ștefan cel Mare; iar dacă a ajuns la Scînteia, nu știu cum se rătăci el și de odată iacă Turcii cât p'aci să-l prindă. Ȋie bătrânii că lui Ștefan i-a dat prin minte să se suie într'un stejar foarte înalt și acolo se rugă lui Dumnezeu să-l izbăvească și de astă dată și va ridica, chiar, pe locul unde eră acel stejar, o biserică. Și Dumnezeu îi ascultă ruga și orbînd dușmanii, aceștia trecură fără să-l vadă și Ștefan, scăpând, se întorse la óstea lui și iar luându-se la hartă cu lupte ușurele, în care Ștefan se prefăcea a se retrage, îi aduse la «Podul Înalt» din jud. Vaslui, care eră ridicat peste pârăul Rachova și aședat pe drumul vechiu, ce ducea de la Iași la Vaslui, prin Bordea, Scînteia și Căntălărești.

Locul acesta anume îl chitise iscusitul Vodă, din pricină că eră numai văi și răpi mocirlose și apoi mai eră acolo și o luncă plină numai de mocirlă, în care creșea șovar.

Ce ți-e și cu mintea luminată și pricepută a unui om!

El la toate dă cu gândul și toate le bagă în sémă, socotind și cumpănind de nu le-ar puté întrebuiță în folosul sėu.

Pe văile, luncile și locurile acelea, fiind vecinic báltóge și apă, se ridică une-orí câte o pãclă desă, de nu vedeai la o azvãrlitură de băț, și tocmai asta așteptă Ștefan Vodă și asta-i dădu Dumnezeu.

Chiar în dimineața luptei hotărătore, unde se lăsă o negură desă, de nu se mai vedé om pe om și unde luă Vodă niște trãmbițași și-i puse în dosul luncei, să sune de luptă. Dacă audiră Turcii cei hãmesiți de fóme, rupti de obosela drumului și înghețați de frig, semnul de rėsboiú, se repeđiră ca nisce nãuci și zevzeci, din cotro venea vuetul, gândind că se vor desgheța în focul luptei; dar vai și amar, că se înglodară ca niște șóreci în mocirla din luncă și, strigând și vãitându-se, se sbãteau de mórte, cu piciórele înfundate pãna la genunchi; iar cei din urmă, turbând de necaz își făcură pod din cei înglodați și trecend peste dînșii și sfã rămãndu-i cu piciórele, în furia lor sëlbatică, trecură dincolo de luncă, unde cădură ca iarba la coasă, potopiți de cósese, topórele, greblele, ciomegele, arcele și ghiógele oștirei lui Vodă.

În zadar strigau *pași* de le eșeau ochii din cap, în zadar buzele lor murmurau rugăciuni către Dumnezeu lor; prea făcuseră multe păcate, ca să mai găsească îndurare. Stégurile, tunurile, averile, ce aveau cu dînșii, toate cădură în mâinile lui Ștefan. Pe lângă asta și o grãmadă de pași și

de ostași turci au fost prinși și robiți, pentru capul cărora Sultanul trimise bănăret cât lumea.

Acéstă mare și minunată izbândă a fost vestită și trâmbițată în lumea întrégă. Cei mai mari Crai și cele mai vestite împărății nu cutezase încă, să înfrunte, în așa chip, pe cei mai înfricoșați dușmani ai creștinătății și Ștefan cel Mare, Voevodul Moldovei, a făcut'o. A pornit contra lor, i-a învins, i a potopit.

Și ce potop, Dómne Sfinte! Câți vă, din acea mulțime, de innegrea zările, abia au mai scăpat în țara lor, ca să împrăscie peste tot locul jalea și amarul înfrângerii.

Ce se închinau toți în numele lui Vodă până acum, dar de la acéstă izbândă, mai ales când, nu numai alți Crai vestiți i-au trimes prin cărți, cuvânt de laudă și preamărire, ci și Papa de la Roma, boerii, de la mic până la mare, nici nu îndrăzneau să cărenescă în fața lui Vodă, chiar dacă nu le prea plăcea dragostea cea mare, pe care Vodă o arată obștei.

După acéstă izbândă, mare laudă aduse el lui Dumneđeū, și ridică o frumoasă biserică în Scânteia, cu hramul Sf. Arhangheli Mihail și Gavril, chiar pe locul stejarului, unde Dumneđeū i-a scăpat viața. Pe morți i-a îngropat în locul care și azi se numesce *Tintirimul lui Vodă*, iar după aceia a ridicat curți domnesci în Vaslui, căci de la acéstă luptă mult iubea el locurile acestea. Și nici voinicii cari s'au arătat în bătălie mai viteji, decât toți, n'au rămas nerespăliți, căci tuturor le a dăruiet pămînturi, ca neam de nêmul lor să pomenescă și să scie, cum au fost răspăliți cei-ce au luptat voinicesc și cu totă inima ca șă-și apere moșia.

Se dice că «Răzășii din Bucătăria Căntălăresci, Chetresci, Ciofeni, Cosesci, Gărceni, Mircesci, Teléjna de sus și Pățeni, toți au fost împământeniti din vremea rêsboiului de la Rahova».

Acum un lucru îl mai ține pe Vodă și gândi el să nuse întórcă la Sucéva, până n'a isprăvi și cu asta. Laiot Basarab, cel aședat de dînsul în domnie, mult i se arătase viclen și necredincios, și se hotărâ să-l pedepsescă. Decî se repezi în Muntenia și-l bătù. Iar întorcându-se Vodă din nou prin Vaslui și cum era Duminică, voi să se ducă la biserică, dar de odată auđi Ștefan viind din depărtare, de prin țarine, glasul unui român ce ar strigënd în gura mare, hoo! hăis! ceaa! ceaa! bourean! Mult se minună domnul de una ca asta, căci îi scia pe toți cu pămînturi și averi și cum decî să aibă îndrăznela, să are, un creștin, pămîntul, în di de sêrbătóre; prin urmare ca să scie pricina, trimise ómeni să-l caute pe român și să-l aducă înaintea lui. Dacă veni românul, Vodă îl întrebă de pricină, el, prea plecat și cu multă smerire, spuse lui Vodă, că se numesce Burcel, că în rêsboiul de la Rahova a ucis mulți turci, iar că atunci când măria sa Vodă a răspălit pe toți cei voinici, el era bolnav, căci erea betég

Mai nainte d'a muri Ștefan cel mare, încredințază fiului și urmașului său Bogdan, testamentul său politic.

de o mână ce-i căduse în răsboi, așa că dacă s'a tămăduit de una a dat peste alta: rămăsese sărac, lipit pământului, pentru că bóla lui tot i-a mâncat; iar acu săracu de el, pentru ca să-și are bucațica de pământ, neavând boi, se vede silit să-i împrumute de la avutul și sgârcitul de frătină-său, care nu-i face bine cu dinșii de cât Duminica, în cele-lalte zile trebuind el să are cu boii.

Dacă auđi una ca asta Vodă, se înduioșă mult de bietul Burcel și luând boii celui bogat îi dete ăstuî sêrac, pentru ca să fie spre pildă tuturor celor sgârciți, iar după aceea îi dete lui Burcel și o răzâșie mare și frumósă, pe care era o movilă ce și ađi se cunoșce sub numele de movila lui «Burcel» spunendu-i că el de pe vârful acelei movile să pândescă și de va vedea că se arată dușmanii la hotarele țarei să-i dea lui de veste, c'apoî nimeni nu mai trebuie să aibă vre-o grijă.

Burcel făgăduind credință și iubire lui Vodă; îi sărută mânele și se cam duse; iar Vodă se duse înainte la biserică în veselia întregêi mulțimî, care-l prea-mărea. Pe când Vodă Ștefan se află în Vaslui și se gătea să plece, numa iacă vine veste, că au năvălit Cazacii, care strică și pradă țara fără milă.

Cum auđi Ștefan acéstă tristă veste, ca un șoim de munte se repeđi cu o cétă de Români și lovindu-i nópte fără veste, îi prăpădi și îi bātu ca pe dinși; iar dacă au ajuns Cazacii la Nistru n'au vêđut că-i apă de gróză, și fiind fôrte întuneric au căđut inecându-se mai toți. Hatmanul Cazacilor Lobodă, fu prins de oșteniî lui vodă, iar alt polcovnic vestit al Cazacilor, anume *Jura* s'a înecat în Nistru, în locul unde și ađi se chêmă Vadul Jurăi.

După ce alungă Ștefan Cazacii, trecu prin Iași, unde ridică biserica Sf. Niculae, spre mulțamită Domnului că l'a scăpat de Cazaci, și nisce mândre curți domnesci; iar de aici se îndreptă spre Sucéva, unde-l întâmpină Mitropolitul, care-i dădu bine-cuvîntarea, ca unui stăpânitor. și biruitor. După aceea, despărțindu-se de Dómna lui Maria din Mangap, luă de nevastă pe dómna Vochița (Maria) fiica lui Radu cel frumos, pe care mult o iubea pentru frumusețea ei; iar pe Dómna Maria soția lui Radu, cu multă cinste a trimeso în țara Muntenescă, la Domnul ei.

Iadată ce serbările nunței se isprăviseră, Ștefan Vodă iar se adânci cu gândul la nevoile țarei, căci presimțea el că nici izbînda de la Rahova nu va fi ultima, și că nici dușmanii nu și-or fi luat rēmas bun, pentru tot-deauna, de la țarile ce le-a rîvnit veșnic. Pentru asta vitēzul Vodă trmise știri peste tot locul de izbînda lui, rugând și îndemnând pe toți *Craii creștini* să-i vie în ajutor, dacă din întâmplare dușmanul creștinătăței nu se va astîmpăra în culcușul său și din nou va începe a-și revērsă urgia asupra Creștinătății.

Și n'ar fi cerut ajutor nici o dată, dar mai ales în aceste dese răsbóie, el perdea prea mulți din flórea oștirea lui și amar se temea ca nu cum-và Turcul să-l prindă nepregătít.

Laurenția Gribincia.

NUCUL

(Juglaus regia).

Arbore fóрте cunoscut și răspândit în țara nós-tră, original din Persia. Tóte părțile nucului sunt folositóre omului: frunzele, cója, zéma din cojile verđi de nucí, uleiul din fructe, mugurií, etc, sunt bune ca lécuri, apoi lemnul seú este fóрте căutat pentru facerea mobilelor saú altor obiecte. Frunzele trebuiesc culese când încep nucile a se cojí, zéma din cojí de la nucí, când ajung la desvolta-rea lor completă, iar cója în tot sesonul.

Nucul.

Ceaiul din frunze, 25 — 40 grame la 1.000 gr. apă, este bun la copiii scrofuloși, luat mai mult timp și îndulcit cu zahăr saú miere.

Fiertura din frunze în dosă de 50 grame la 1.000 grame apă, este bună la spălarea diferitelor răni saú bube și la femele cari au polă albă.

Din zéma de la cojile verđi și adăogându-se tot

atâta zahăr sau miere, se p \acute{o} te face un sirop, f \acute{o} rte bun la copiii scrofuloși, anemici, cari n'a \acute{u} putere, dac \acute{a} s'ar da c \acute{a} te 3 lingurițe pe ȃi.

Din mugurii de nuc se p \acute{o} te face o pomad \acute{a} , bun \acute{a} contra c \acute{a} derii p \acute{e} rului și contra m \acute{a} treței. Pentru a face ac \acute{e} st \acute{a} pomad \acute{a} , se fierbe vre-o 25 minute, un pumn de muguri de nuc, în 300 grame gr \acute{a} sime de porc pr \acute{o} sp \acute{e} t \acute{a} sau vaselin \acute{a} alb \acute{a} .

Se mai pot face b \acute{a} i din fertur \acute{a} de frunze de nuc sau c \acute{o} ȃ de pe lemn, ad \acute{a} og \acute{a} ndu-se și c \acute{a} te 3—4 pumni de sare, la copiii sl \acute{a} b \acute{a} noȃi sau scrofuloși.

Dr. Constantin An. Macri.

Foltesci-Covurlui.

Imbr \acute{a} c \acute{a} mințea copiilor mici (1).

umneȃu a dat animalelor o imbr \acute{a} c \acute{a} mințe potriv \acute{a} cu anotimpurile și cu locul unde tr \acute{a} esc. Omului îns \acute{a} pe care l-a înzestrat cu minte și putere de a g \acute{a} ndi, i-a l \acute{a} sat grija de a-și alege singur imbr \acute{a} c \acute{a} mințea trebuit \acute{o} re lui și copiilor s \acute{e} i.

Cea d'înt \acute{a} i \acute{u} c \acute{a} m \acute{a} șuș \acute{a} , precum și cele-lalte albitur \acute{i} ale copilului s \acute{a} nu se fac \acute{a} din p \acute{a} nz \acute{a} prea subțire și d \acute{e} s \acute{a} ci, dac \acute{a} se p \acute{o} te, s \acute{a} fie de p \acute{a} nz \acute{a} de in sau de c \acute{a} nep \acute{a} , care fiind rar \acute{a} și ceva mai aspr \acute{a} , înlesnesce transpiraț \acute{a} corpului și împedic \acute{a} depunerea sudorei sub form \acute{a} de coȃi pe pielea cea delicat \acute{a} a acestei gingașe ființe.

Fașele cele lungi, cu cari se înf \acute{a} ș \acute{o} r \acute{a} copiii de repetate ori, fapt observat at \acute{a} t de des la poporul de r \acute{a} nd, nu sunt de nici un folos; ci din contr \acute{a} , mai mult nisce instrumente din chin care, ca și corsetul pus înainte de vreme, împedic \acute{a} adev \acute{e} rata desvoltare a organelor corpului.

C \acute{a} t de bine și de mulțumit se simte bietul copilaș, c \acute{a} nd mama sa îl desfașe și-i las \acute{a} libere m \acute{a} nușitele și pici \acute{o} rele, spre a le mișc \acute{a} dup \acute{a} voe !

O bucat \acute{a} de flanel \acute{a} în jurul p \acute{a} ntecelui și a pici \acute{o} relor este de ajuns, dac \acute{a} în odaie se p \acute{a} str \acute{e} z \acute{a} tot-deauna o temperatur \acute{a} potriv \acute{a} .

În general, imbr \acute{a} c \acute{a} mințea copiilor s \acute{a} fie uș \acute{o} r \acute{a} și destul de larg \acute{a} , spre a l \acute{a} s \acute{a} trecere liber \acute{a} aerului și transpir \acute{a} r \acute{i}

(1) Veȃi «Albina» Anul al VI, No. 27, 34, 37, 39 și 49.

naturale a pielii; dar îndestulătoare, spre a-î feri de recelă. Preotul Kneipp dice: «Acolo, unde pătrunde aerul, domnesce sănătatea; din contră, acolo de unde el este gonit, moleșirea și bóla nu întârzie de a se arătă.

O condițiune igienică de cea mai mare însemnătate pentru sănătatea copiilor este curățenia. Să nu se uite, că prin întrebuițarea albiturilor și a vestmintelor murdare se pôte da nascere la multe bóle. De aceea se impune ca o datorie schimbarea desă a albiturilor, îndată ce s'aũ murdărit înlocuindu-se cu altele curate și bine uscate.

Fac o mare greșală mamele și doicele, cari usucă rufele saũ le netezesc cu mașina cu cărbuni în odaia copilului. Nu se pôte ceva mai periculos și mai nesănătos!

Capul copiilor trebuie ținut descoperit, pentru motivul, că acéstă parte a corpului va fi expusă aerului liber tótă viața. Nu e nevoie de scufițe călduróse, dar nici chiar de cele subțirele, căci acestea nu lasă aerul să pătrundă până la porii capului și să înlesnescă evaporarea prin piele a substanțelor nesănătoșe. De aceea pe mulți copii îi vedem cu capul plin de bube și de care cu greu se pot vindecă.

De alt-fel, Dumneđeũ a îngrijit ca, încă de la nascere capul plăpândeĩ ființe omenescĩ să fie acoperit cu perișor.

Un reũ obiceiũ, care din fericire se observă mai rar, este legarea frunții copilului cu o basmă. Cum cutia osóșă a capului la început e móle, aprópe ca cêra, e ușor de înțeles, că legătura acéstă e vêtămătóre. Un doctor de țară întreat în privința acéstă, se exprimă: «Este o mare prostie de a strânge ast-fel capul copilului! Din acéstă causă se produce fără îndoială o scufundare saũ o dungă mai cu sémă de asupra ochilor, care n'ar fi lucru mare, dacă n'ar împedică desvoltarea creerului și prin urmare și a inteligenții copilului».

Dacă capul e destinat de a fi neîncetat expus aerului liber, piciórele sunt menite să fie în atingere cu pămîntul. Și cum orĩ-ce rēcělă se începe prin ręcirea piciórelor, o îngrijire deosebită a acestor membre se impune.

Greșesc mamele, care caută să-și obicĩnuiască copiii cu ciorapi, ba chiar și cu pantofi, încă avẽndu-l în légãn. Să li se lase piciórele góle, atât în casă cât și afară, se înțelege pe cât e cu puțință, căci aerul curat cu care vin în atingere, atrage sângele în tóte părțile suprafeței lor. Și

cum sângele este izvorul de căldură din corpul nostru, se înțelege ușor ce influență bine făcătoare are starea de căldură a picioarelor asupra sănătății.

Preotul Kneipp, citează următorul cas: «Vecinul meu avea o fetiță, care îndată ce putu să umble, căuta să se strecore în curte ori de câte ori eră neobservată. Odată afară, nu se mai sătură de alergat; iar când mama șa o siliă să intre în casă, plângea cât îi lua gura. Ca o împedcare de a nu mai ieși, adesea-ori era ținută neîncălțată, ba chiar fără ciorapi. Mare fu mirarea și spaima mamei când, într'o ți de érnă, își vedu fetița alergând desculță prin zăpada de curând cădută. De astă dată însă, mititica nu scăpă nepedepsită. La aplicarea pedepsei, aflându-mă din întâmplare și eu de față, dice Kneipp, făcui observarea, că o fuguliță prin zăpada prăspătă nu pôte fi vătămătoare. Și de atunci mama își lăsă copila să alerge desculță p'afară, fără a o mai dojeni; iar ea crescea vedend cu ochii și ađi e femeie puternică și plină de sănătate.»

Apa rece și aerul liber sunt pentru picioare, ca și pentru corpul întreg, cele mai sigure mijlôce de întărire.

Câte mame de témă de a nu pricinui vre-un rău ingerașului iubit, nu lasă nici odată plâpândeale lor piciorușe să vie în atingere cu aerul atmosferic, cu pămîntul ori cu apa rece, nesciind că prin acésta le fac mai mult rău de cât bine.

Este aprópe de necredut, cât de mult câștigă un copil fiind întărit de mic prin mijlôce naturale și câte suterințe nu-î pregătesc părinții pentru mai târđiú, cocoloșindu-l prea mult în timpul copilăriei.

Șt. Negulescu.

Mijloc practic de a opri sângele care curge dintr'o rană.—Când cine-vă își produce o rană și dacă sângele curge în mare cantitate, ne pierdem capul și nu mai scim ce să facem. Iată un mijloc fórte simplu de a opri o emoragie. Luăm vată curată și o înmuiăm în apă fierbinte, de asemenea fórte curată. Punem apoi vata pe partea sângerândă.

PLUGĂRIA

semănăturile noastre ca să crească și să înverdescă, au nevoie de hrană. Acastă hrană ele o găsesc în pământul pe care-l avem. Pământul arabil îl putem asemăna cu-un hambar, din care plantele iau neîncetat hrana de care au nevoie. Știi, însă ce se întâmplă când dintr'un hambar de păpușoiu sau grâu, luăm mereu fără să mai punem la loc ce am luat: Vine o di, în care hambarul rămâne gol, fără bucate. Tot așa și cu pământul. Plantele tot sugând din el hrana de care au nevoie, ajunge o vreme când ea se isprăvesce, atunci semănăturile nemaî găsind nimic, nu mai pot crește și rodi cum ar trebui.

Pământul țării noastre era odată foarte bogat în hrană, era deajuns numai să-l sgării puțin, să arunci sămânța și luaî rîde însutite. S'a dus pomina pe mări și țări de bunătatea bucatelor noastre. Grâu, orz, ovéz, secară, mei, păpușoiu, fasole... creșeau cu îmbelșugare pe mănósele noastre câmpii, săténul mai vindea din prisos și la streini, de la cari lua bani berechet. Și traiul nostru era atunci ușor și frumos și casa fie-căruia era îmbelșugată cu de tóte.

Au trecut acele vremuri! Ađi în vatra celor mai mulți dintre sátenî domnesce nemilósa sárăcie, plugarul e descurajat, își blestemă sórta și se plânge mereu că nu-i ajunge pământul; iar cei ce mai știu puțină carte, alérgă după slujbe — cred ei mai bânósă meseria de slujbaș, vecinic plecat și smerit în fața stăpánului seú și totdeauna cu frica în sîn, că-l va da afară—de cât meseria de plugar voios, liber și stăpán pe casa și avutul seú.

Dacă unii au ajuns așa, pricina cea mai însemnată, este că pământul nostru ađi nu mai produce bucate cum producea înainte vreme. Am făcut plugărie fără nici o socotelă și am ajuns ca róda semănăturilor noastre să fie ne-în-destulátore și dacă se mai întâmplă și un an de secetă, cum a fost acum trei ani, ajungem lipiți pământului, la sapă de lemn.

* * *

Grâul, orzul, ovézul, păpușoiul, fasolea și alte bucate, le semănăm în pământ. Mai întâiu însă trebuie să arăm. Arăturile le facem: 1) pentru a mărunți bine pământul, ca aerul să pótă pătrunde; iar plantele se-și pótă întinde cu ușurință rădăcinele în tóte părțile, și al 2) ca să stárpim rădăcinile buruenelor rele, cari înăbușesc săménăturile noastre.

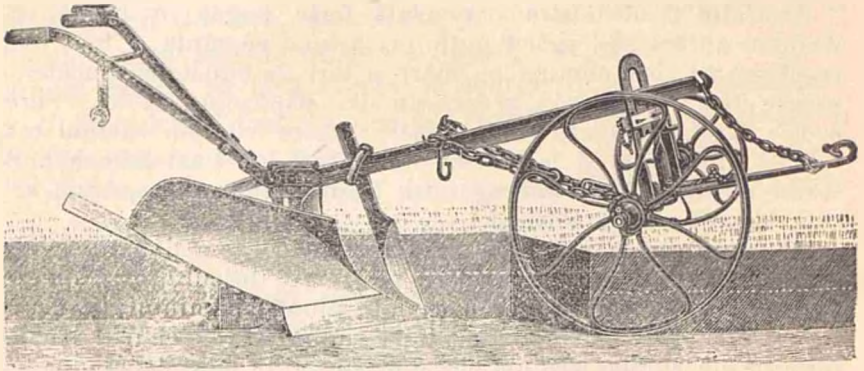
Priviți! Vedem un plug de lemn și altul de fier: simplu fără róte. Astfel de pluguri nu mai sunt bune; fiind-că cu ele arăturile nu se pot face destul de adânci. Ađi, partea de deasupra a pământului s'a sleit de hrana trebuitóre plantelor, ea însă se găsesce mai în alund. Noi nu ne dăm sémă de asta

și arăm, după cum arău și părinții noștri, tot cu pluguri de acestea, adevă brazda tot mică o facem, și aici stă tot răul.

Arăturile trebuie, să le facem mai în adânc, trebuie să desfundăm bine pământul ca să scótem hrana ce se găsește mai înăuntru și pe care plantele n'au putut'o suge. Cu cât brazda va fi mai adâncă cu atât și recolta va fi mai bogată și plantele vor suferi mai puțin de secetă.

Aceste arături nu le putem face de cât cu pluguri de fier, din cele mai bune, trase nu de doi cai sau doi boi, ci de șase boi puternici. Cu un plug de acestea să fac brasde mari, cu el arăturile se fac de o palmă domnescă și mai bine.

Sunt pluguri mânate de puterea aburului și a electricității, pe cari mintea omenescă le-a născocit, că să facă arăturile cât se póte de adânci, spre a scóte din pământ cât mai multă hrană pentru semănăturile ce le vom face.

Plug de fier.

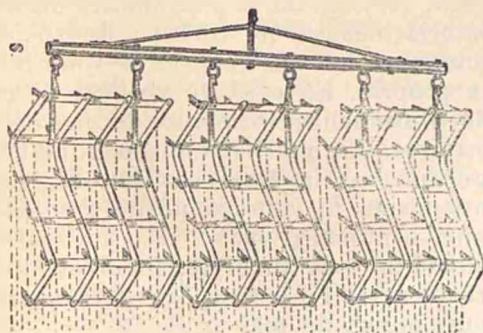
O altă lucrare a pământului este grăpatul. Grăpatul se face; 1) pentru a scóte și adună la marginea ogorului rădăcinile buruenelor, 2) pentru a slărâma bine bulgării și pentru a îngropă și răspândi deopotrivă semința aruncată.

Pentru a ne face această trebă, grapa trebuie să fie bună, cu dinți de fier iar nu de lemn și dinții să fie destul de mari. Grăpatul trebuie făcut și în lungul și decurmezișul brazdei. După ce se aruncă semința se mai trage o grăpare, apoi se tăvălucesce cu vălătugul spre a se netezi bine, a omorâ gângăniile răspândite la fața pământului și a îngropă semința, rămasă neîngropată de grapă, ca să nu fie mîncată de păsările cerului.

Aratul și grăpatul sunt lucrări ce să mai fac și pentru ca ploile și aerul să pătrundă cu ușurință în pământ.

Semința înainte de a fi semănată trebuie alésă, nu ori ce semința e bună. Dintr'o semința mică, strijită și pipernicită nu póte ieși o plantă puternică și bună, de aceea trebuie să avem grijă, să alegem în totdeauna semințele cele mai frumoșe, mai mari și mai grele. Unele semințe pot fi stricate de insecte sau necópte; ca să încercăm de sunt bune pentru semanat, luăm un

vas, e bine să fie de sticlă ca să vedem prin el, turnăm apă și apoi aruncăm doi trei pumni de sēmîntă, dacă tōte cad la fund sunt fōrte bune; dacă cea mai mare parte staū deasupra, însemnă că mai mult de jumătate din sēmîntă e stricată. Și după cāt stă deasupra apei saū cade la fund, știm cāt de bună saū rea e sēmînta. Se mai încercă și ast-fel: se iaū 25—50 fire și se pun între două bucățele de postav umede saū două bucăți de hârtie sugētore și se lasă așa câteva zile, apoi ne uităm și după numărul semi-nțelor încolțite scim cum e sēmînta ce voim s'o sēmănăm.

Grapă de fier.

Putem sēmănă cu mîna saū cu mașina.

Cu ajutorul mașinei de sēmănat sēmănăm sēmînta la rînd facem și o economie mare; căci prin aruncare se pierde cel puțin a treia parte din sēmîntă, și în fine tōte sēmînte sunt îngropate la o adâncime ce le priesce mai bine și tōte vor răsări odată.

Invēțații aū făcut încercări pentru a probă la ce adâncime trebuie vărătă sēmînta în pămînt. Aū luat o cutie de sticlă, în care s'a pus o scândură deacurmeșișul, în scândură s'aū făcut mai multe găuri dealungul ei, în fie-care gaură s'a vîrit cîte un grăunte de păpușoiū și apoi s'a umplut cutia cu pămînt. În-tâiul grăunte a dat nescere la un păpușoiū mare și puternic, al doilea la unul mai mic și mai slab, fiind că a fost mai în adânc, al treilea la unul mai slab, al patrulea la unul și mai slab: iar al cincilea la unul care nici n'a mai avut vreme să iasă deasupra căci a putrețit fiind îngropat prea în fund. Acesta a dovedit că sēmîntele trebuiesc îngropate în pămînt la o adâncime care să fie de trei ori grosimea lor, de voim ca ele să dea nascere la plante puternice și bune, acesta însă nu o putem face de cāt cu mașina.

(Sfîrșitul în numărul viitor).

T. Gheorghiu
Institutor.

LÉCUL BEȚIEI.

Dăm un fragment din această piesă de tétu, în cinci acte, care este alcătuită anume pentru elevii de clasa V ai școlei normale «Carol I» din Câmpulung și va apare în curând de la tipar.

Invetătorul.

Iubiți Consăteni,

Domnul Bunescu, respectatul și prea iubitul nostru proprietar, v'a spus că e dator la mine să vă vorbesc de societatea ce de câte-vă zile am întemeiat noi, vre-o câțiva, ce voim binele d v'astră cum și al nostru propriu. Eă o să vă vorbesc de nevoile ce se simțiau la noi de o asemenea societate, de marile ei folóse și care îi este întocmirea. Ascultați numai cu bună-voință!

Dacă ași merge din casă în casă și ași întrebă: câte familii ferice și mulțumite avem în comuna noastră, cred că n'ași adună nici 15, așa de mic e numărul lor!

Și cum stă cu avutul lor? Incurcat, incurcat de tot! Jumătate din locuitorii au sărăcit; cei-lalți au ceva avere, dar au și datorii; bogați sunt puținii de tot!

Cu religia și morala cum stăm? Rău și în partea acesta! Ómenii rar, Duminica și numai pe la zile mari, mai merg pe la biserică și apoi totă ziua la cârciumă! Certuri, bătăi, procese, avem berechet și falimente destule; mai în sie-care an se omórá câte unul, spânđurându-se sau înneccându-se; mă îngrozesc când mă gândesc la cei ce zac prin ocne și pușcării!

Sunt óre tóte aceste nenorociri și păcate, rodul sfintei noastre religii? Nu, fraților, acesta e rodul *diavolului*, el împinge la tóte aceste rele pe cei slabi ce cad în mreșile lui, neavând destulă stăpânire asupra lor!

Întreb, unde și-a înălțat *satana* tronul lui diavolesc, pentru cei mai mulți? Nu întârđiez cu răspunsul: *pe capul butoiului de vin și de basamac!* Vedeți, acesta n'ași știut-o până acum și tocmai de acesta voiesc să vă vorbesc mai întâiu. Sfânta Scriptură dice: *vinul înveselesce inima omului*, înțelegându-se, dacă îl bei cu măsură! *Măsura* este bună în tóte lucrurile, așa dar și în lucrurile bune. Vinul este un dar dumnezeesc, dacă îl bei cu cumpăt; dar basamacul este un dar al diavolului, și îl poți face din orí și ce. Băut în cantitate măsurată, vinul n'are efectul vătămător; chiar îmbătarea din vin neprefăcut n'are o urmare așa de nustiitoare asupra trupului și sufletului, precum o are beția din basamac și chiar din țuică. Și băutorii de vin, ajung și ei bețivi, dacă beău mai des, căci cu cât beău, cu atât ar tot mai beă! Ajung să nu se mai mulțumescă cu sucii strugurilor, se apucă și de băutura spirtóseilor. Mulți o fac și din pricină că n'au destui bani pentru vin. Nenorocii, ei nu știu ce fac! Beău otravă! În tóte spirtósele se află otravă și încă în mod felurit. Acesta n'ași știut-o până acum; de aceea sunt dator

să vă deslușesc tot eu și aci. Ascultați. Spirtósele au în ele apă și mult spirt, care e partea cea mai otrăvitoare. Spirtul arde cu flacăra albăstrue când îi dai foc; el lucrăză asupra sângelui și fierei și ca o urmare rea sunt bólele de ficat. Spirtul nu se amestecă cu sucurile organismului, ci rămâne neschimbat. Trece în laptele mamelor, de aceea prunciil mamelor ce beau rachiú sunt sbuciumați în somnul lor. El trece și în sânge, fără să ș schimbe întru cât-vă natura. Dacă am lua sânge de la un bețiv de rachiú și dacă l-am destilă, ar arde în flăcări albăstrui; spirtul se póte aprinde chiar în corpul omului. In rachiú găsim, mai cu sémă dacă are colórea apei, găsim plumb și aramă descompusă. Când se prepară rachiul el trece prin nisce țevi și atunci nu póte fi ferit de coclélă, fiind-că în aceste țevi se află adunată multă coclélă; de aceea mulți bețivi se otrăvesc pe nesimțite. Friguri îndelungate, amețeli și oltica sunt semnele acestei otrăvirii domóle, dar care dărapănă cel mai tare organism!

Asta încă nu e totul! Fabricanții de spirtóse mai adaogă tot felul de amestecături vătămătoare, pentru ca bėutura să fie mai plăcută, așa cum fac și negustorii de vinuri. La basamac se amestecă vitriol, piatră acră, plumb topit, frunză de laur și de mac, piper, migdale amare și alte substanțe ațâțătoare și amețitoare. De aceia efectul bėuturilor alcoolice nu este acelaș la toți bețivi. Unul suferă de o bóla, altul de alta; dar otrăvire găsim la toți, chiar la cei mai cumpetați bėutori. Ce să mai đicem de acei cari beau în tóte đilele rachiul lor obicínuit? — Mai sunt și alții, cari beau și nu se îmbată; obicínuinta i-a întărit și ei se cred grozavi că pot s'ó ducă mult. Pe aceștia nu-i considerăm de bețivi, și cu tóte acestea ei sunt, și încă cum! Innăuntru sunt mâncați, putređi! Splina, ficatul și stomacul lor sunt viermănoși. Mistuesc prost, nici puținul nu-l pot mistui.

Viața pentru aceștia e un chin! Stomacul la unii bețivi s'a găsit strâns ca pumnul, la alții de tot ciuruit. Unii bețivani resistă cu sănătatea lor de fier la tóte relele vițiului, însă priviți pe urmașii lor! Ceia-ce nu suferă tata, *precum ar merita*, copiii lui slabi și bolnăvicioși sunt victima păcatelor lui!

Cine bea spirtóse își introduce în corpul lui o porțiune de otravă mai mare sau mai mică, când odată e lovit de bóla, ea îl sgudue mai tare de cât pe cel cumpetat, și-i răpescce mai grabnic viața.

Omenī bunī!

Vă uitați cu uimire la mine!

Su nu credeți că spun mai mult de cât e lucru în realitate; vă vorbesc și din cele ce am văđut eu, și după mărturisirile doctorilor însemnați. Nu prea ne-am gândit până acum la prijedia bėuturilor spirtóse, acum avem destule experiențe triste!

Să nu credeți că tótă lumea simte nevoie de această bėatură blestemată; trăiesc miil de ómeni cari nu sciú gustul spirtóselor, și aceștia sunt sănătoși și voinici; și alte miil trăiesc, cari cu-

mințându-se prin suferință, s'a lăsat cu totul de băuturile spirtose și sunt acum mai sănătoși, mai cu minte și mai avuți ca mai 'nainte !

De când s'a întins băuturile spirtose, s'a mărit miseria. Basamacul încălzește stomacul pentru câte-vă minute, ațâță puterea pôte pe timp de un cés, dar în urmă lasă membrele trândăve, capul greoiu, paralizază mintea, inima și brațul. Lucrătorii bețivi, sunt de obște lucrători proști ! În lături cu ei ! Pe când ei își cheltuesc câștigul în cărciumă, în băuturi și în joc de cărți, nevasta și copiii trăiesc acasă mai rău de cât câinii ; și când vin acasă beți morți, începe gâlcéva și bătaia ! Priviți pe drumuri, pe stradele satului, și vedeți pe copiii lor : istoviți, a-própe goi și desmățați ! Cum au ajuns ei istoviți, goi și desmățați ? Prin blestamățiile părinților lor ! Mă înțelegeți ? — Mai ascultați ! Sunt băeți mici cari sug la rachiú, parc'ar bea apă. Ei imiteză pe cei mai mari ai lor, cari la orí-ce împrejurări ale familiei, fie chiar la înmormintări, fac ce e rușinos a se face !

Vițiul beției nu rămâne singur, el se întovărășește cu jocul de cărți, cu desfrinarea și cu alte multe păcate ascunse.

O să mă credeți, dacă vă spun că familiile cele mai scăpătate din comuna noastră își bea rachiul lor obicnuit, care nu-l satură, nici nu le potolește setea ! Mă credeți, că prin acesta ei se sărăcesc tot mai mult și se fac tot mai netrebnicii la muncă ? Mă credeți, că din zece nebuni de la Mărcuța, că din zece hoți și criminali de prin temnițe, că din zece bolnavi în spitaturi, sunt câte nouă din cei ce bea rachiú și prin beție și desfrinări au ajuns acolo unde se găsesc ?

Par'că ved pe mulți dintre d-v. dicénd : « Prea, prea înegresce lucrul și d l învățator ! Un pahar de rachiú, chiar un mic chef nu face nici un rău. Ne mai risipesce grija și ne înveselesce inima ! » — Da, da, așa o fi ! Dar eu vă spun că un mic chef, înveselesce pentru un cés, și aduce supărări și căință amară pentru o di întregă, pôte chiar pentru ani ! Un mic chef ne îmbogățește pentru un moment, risipim atunci bani par'că am aveá de prisos, nimeni nu e ca noi, totul ni se pare mărit ! Dar când ne trezim, vedem că am fost în amăgire și ne găsim cu punga golă !

N'ați vădut la *mezaturi* și la *alegeri*, cum se dá de băt ómenilor spre a le furá mințile ? Și câți n'au ajuns în sărăcie și în datorii dintr'un singur chef unit cu joc de cărți !

Tot nu mi vine să stărșesc, așa de grozav lucru e bătura ! Să nu uităm, ea nu e numai otrava trupului, ci și a sufletului. Ea nu răpesc numai sênătatea poporului, ci-l sărăcesce, îl sêlbătecesce, îl desmoralizéază și măresce îngrozitor numărul crimelor. Dacă s'ar cere rapórté despre viețuirea de mai înainte a acelora ce se găsesc adî în spitale, în temnițe, în case de nebuni, s'ar aflá că bătura i-a adus aci : s'ar aflá că hoțul, omoritorul, tâlharul de pe drumul mare, cel ce pune foc la avutul altuia, toți aceștia n'au săvîrșit crima până nu s'au îmbărbătat prin bătura !

Destul ce a fost până acum, trebuie să punem odată stavilă acestui vițiu îngrozitor!

Un număr de câți-vă bărbați onorabili din comuna noastră, s'au unit într'o societate pentru îndreptarea răului. Acești bărbați s'au hotărât să desființeze în familia lor obiceiul de a bea spirtose. Societatea are de scop ca prin cumpătare să ajungă să domnască iarăși în comuna noastră moralitatea, propășirea și unirea între toți. Și nădăjduim, că toți din satul nostru, încetul cu încetul, se vor uni cu noi.

Acum, când cunoscem păcatul, care pricinuesce un rău așa de mare, păcatul în contra persoanei văstre însăși, în contra femeilor și copiilor voștri, în contra consătenilor și în contra lui Dumnezeu, cred că vă veți hotărâ să vă împotriviți acestei patime!

Ascultați îndatoririle simple ale societății noastre:

«Noi, sub-semnații, locuitori din comuna Cumpănesci, luminați prin diferite nenorociri, că vițiuul băuturii este mama tuturor răutăților, și că este unul din vițiuurile cele mai de urgisire în fața lui Dumnezeu și a oamenilor; că băutura de ori-ce soi de alcool sdruincină sănătatea, ruinează trupul și pustiesce sufletul; dă nascere la lenevie, la imoralități, la sărăcie, la gâlcevă, dihonii între oameni, și împinge chiar la crime: făgăduim solemn că noi subsemnații împreună cu întreaga noastră familie, ne unim într'o creștină societate antialcoolică, și înaintea lui Dumnezeu și în prezența consătenilor noștri jurăm să ne supunem din inimă următoarelor îndatoriri:

Art. 1. Declarăm și jurăm să nu mai bem băuturi spirtose; să nu le îngăduim nici nevestelor, nici copiilor noștri; să nu le dăm prietenilor, să nu cinstim cu ele nici pe slugile noastre nici pe muncitorii noștri, ci să sfătuim și să îndemnăm pe prietenii și cunoscuții noștri, să se oprească cu totul de la această băătură otrăvitoare.

Art. 2. Declarăm și jurăm să nu stăm la un loc cu un bețiv fie la cârciumă, ori la alte locuri publice; și să ne depărtăm îndată de locul unde o persoană își pierde mintea prin abus de băătură.

Art. 3. Declarăm și jurăm, că dăm societății dreptul de a goni din societate pe oricare dintre noi ar călca jurământul, și să fie denunțat în adunare publică ca sperjur.

Art. 4. Noi membrii fondatori, făgăduim membrilor înscrși, cari sunt săraci, ajutor moral și material. Lor li se va da de lucru mai înaintea celorlalți.

Art. 5. Odată pe an toți membrii se vor aduna în adunare publică, ca să alege pe președintele și pe secretarul societății, precum și alți șapte membrii, pentru conducerea afacerilor societății și pentru a raportă amănunțit despre mersul și folosul acestei societăți.

Art. 6. Ori cine voiesce, poate deveni membru societății, înscriindu-se la comitetul ei».

Acestea s'au tipărit în mai multe foi și se împart gratuit tuturor, ca să le puteți citi acasă în liniște și să vă sfătuiți între voi. Cine voiesce apoi să se înscrie, să vie la mine, care sunt secretarul societății.

Acum, cu ajutorul lui Dumnezeu, înainte!

Toma Dicescu.

Impărătesa Japoniei.

Japonia, care atrage actualmente atențiunea întregii lumi civilizate, are fericirea de a avea pe tronul ei o poetă în persoana împărătesei. Viața literară, a acestui popor era puțin cunoscută în apus. Abia în timpurile din urmă, prin turneurile artistei japoneze, Sada Yakko și soțul ei Kawakami, ni s'a făcut și nouă Europeanilor cunoscută viața japoneză. Dar că și soția Mikadului ocupă un loc de frunte în literatura

Keruko, împărătesa Japoniei.

țarei ei, nu ne era până acum cunoscut. Impărătesa este ca și ilustrul său soț, o propagatoare a spiritului modern, mai cu seamă pe terenul literar. După Sada Yakko, îi revine și împărătesei meritul de a fi îndemnat pe scriitorii Japoniei de a traduce operele europene. Chassegawa, traducătorul japonez al operelor lui Shakespeare, Ibsen, Tolstoi și Turghenieff, consideră pe împărătesa Japoniei ca un talent superior și poartă un viu interes pentru ori-ce mișcare științifică și artistică. Vizitează foarte des Universitatea din Tokio

precum și alte școli populare și cheltuiesce sume însemnate din banii ei proprii, pentru institute de cultură de toate felurile.

Vitort.

De pe Domeniile Corónei.

Societatea economică-culturală «Alexandru N. Lahovary» de pe Domeniul Corónei Rușeșul din județul Brăila, a ținut Țilele trecute adunarea generală anuală.

Din darea de sēmă pe anul 1903, se vede, că acēstă societate întemeiată în 1899, din inițiativa d-lui Ión Kalinderu, Administratorul Domeniului Corónei, a ajuns la sfârșitul anului trecut la un rezultat mai mult decât satisfăcător.

Capitalul de care dispunea la acea dată eră de:

Leı 18.350, din co isașii)
Leı 700, fond de rezervă j saū

Leı 19.050 în total, afară de depunerile spre fructificar carı aū atins cifra de 2.500 leı și de procente reportate.

Beneficiul net a fost de leı 830. Atāt capitalul cât și depunerile societatea le-a fructificat prin acordare de împrumuturi la locuitorı. Interesant este însă că acēstă societate care a început încă de la înființare a se îngriji de progresul agriculturii, a cumpărat în 1902 o garnitură de treer, cu suma de leı 14.300 plătiabilă în trei rate inegale.

Din acestea a plătit până acum suma de Leı 11.300 dintre carı 6.960 leı din câștigul realizat de mașină și 4.340 împrumutați de societate.

Venitul dat de garnitură a fost:

In 1902 de leı 4.480.

In 1903 de leı 4.440.

Leı 8.920, din carı scăđendu-se cheltuelele precum urmēză: în 1902 leı 900.

în 1903, 1.060 leı 1.960, rămâne un venit net de:

Leı 6.960.

Prețul cu care s'a treerat a fost de leı 3, chila de 7 hectolitri la proprietari și arendași și Leı 2.80 pentru locuitorı.

După achitarea definitivă a garniturii, adică: Leı 4.340, pentru stingerea împrumutului făcut de societate și Leı 2.900, rata a treia către furnisor, prețul pentru locuitorı se va putea reduce până la 1—2 leı de chilă, iar venitul net se va întrebuiță parte ca dividende la societari și parte la procurarea de alte mașini agricole, la procurarea de semințe, etc.

Tot în privința acestei garnituri de treer mai e de remarcat că se putea cumpăra în condițiunile de plată pe mai mulți ani.

În acest cas însă trebuie plătită furnisorului dobânda, ast-fel

că societatea a preferat a avansă însă și banii și a încasă ea dobînda cuvenită.

Am insistat mai mult asupra acestui punct, că e un fericit îndemn pentru cele-lalte societăți și chiar pentru țăranii, de a se asocia și a cumpăra în comun diferite unelte pe cari unul singur nu-le pôte cupăra. De altmintrelea acesta nu e singurul cas pe Domeniile Coronei. Ast-fel la Cocioc societatea a cumpărat un trior sistematic, etc. etc.

Revenind asupra societății de pe Domeniul Rusețu, din darea de sémă, se mai vede că dispune de mobilierul necesar și de o bibliotecă de 327 volume, dăruite aprópe tóte de Administrația Domeniului Coronei.

Tot acéstă Administrație a abonat'o la mai multe reviste economice.

În ce privesce partea culturală și îndrumarea locuitorilor, către o agricultură rațională, s'aú ținut mai multe întruniri în cari s'a discutat cestiuni economice, morale etc. Întrunirile aú fost împreunate cu mici reprezentații date de elevii locali sub conducerea învățătorului.

Incheind darea de sémă, consiliul de Administrație, aduce mulțumiri d-lui I. Kalinderu, Administratorul Domeniului Coronei, pentru sprijinul neîncetat ce dă societății, atât moral cât și material, și'l asigură că vor căută cu toții să se profite și mai mult de povețele și fericitele îndrumări ce le dă în scopul ridicării buneii stări morale și materiale a locuitorilor.

INFORMAȚIUNI

Academia Română a înființat un premiú de 700 lei pentru o scriere militară. Ministerul de răsboiú a instituit în acest scop o comisiune, care să se pronunțe asupra subiectului despre care va trată acéstă scriere. Comisiunea, compusă din, generalul adjutant Córdă, secretarul general al ministerului de răsboiú; general M. Boteanu, guvernatorul cetății Bucuresci; generalul R. Boteanu, comand. Brigadei 2 călărași; colonel N. Constantinescu, șeful statului-major al corpului II de armată; colonel I. G. Istrate, comand. reg. 1 geniú; colonel A. Averescu, de la Marele stat-major și locot.-colonel D. Antonescu, adjutantul A. S. R. principelui Ferdinand, a stabilit ca acéstă lucrare să trateze despre: «Pregătirea trupelor pentru răsboiú din punctul de vedere al instrucției și al conducerii, cu exemple istorice și practice».

În ziua de 30 Aprilie 1904, ora 10^{1/2} a. m. se va ține la Eforie, Boulevardul Elisabeta, licitație pentru darea în întreprindere a construirii a două magazii de bucate și un pătul la proprietatea Eforiei, Ciomă-

gesci, comuna Ciomăgesci din județul Olt, conform planurilor și devisului în sumă de lei 5.000.

Condițiunile, planurile și devisul se pot vedea la Serv. Bunurilor Eforiei, în orice zi și ore de lucru.

* * *

Pentru darea în întreprindere a construirii a două pătule și una magasiu de bucate la proprietatea Eforiei Vărăsci-Dascălu, din județul Ilfov, conform planului și devisului în sumă de lei 8.600.

Domnii concurenți vor trebui să depună ca garanție provisorie lei 5% din suma devisului, considerând că cea definitivă va fi de 10%, din suma rezultată la licitație.

Supra-oferte nu se primesc.

* * *

Pentruarendarea moșiilor mai jos notate pe un period de 10 și 15 ani și anume:

Cu începere de la 23 Aprilie 1904.

1) Livedea din Vălsani, com. Urluesci-Băbeni, garanție provisorie lei 20, jud. Argeș; 2) Muntele Clăbucetu, com. Nucșora, jud. Muscel, garanție provisorie lei 450; 3) Muntele Tigvele, comuna Novaci, jud. Gorj, garanție provisorie lei 250.

Cu începere de la 23 Aprilie 1905.

4) Muntele Pleșuva Mică sau Vatra Schit. Lespeșile, com. Comarnic, jud. Prahova, garanție provisorie lei 400.

Supra oferte nu se primesc.

Condițiunile speciale, precum și orice alte informațiuni, se pot lua la Serv. Bunurilor Eforiei, în zilele și orele de lucru.

oo

STE A U A

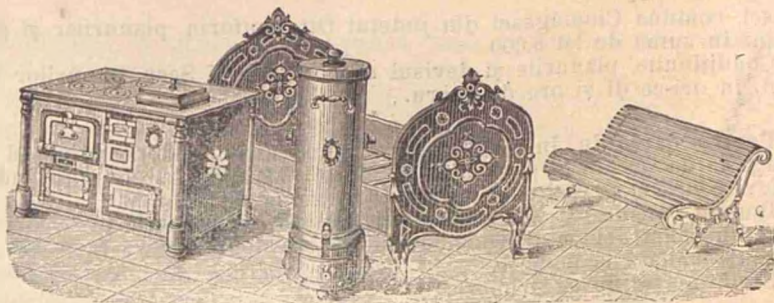
Societatea *Steaua* are de scop a lucra pentru întinderea învățaturii în popor, prin tipărirea și răspândirea de scrieri și publicații morale, patriotice și de folos practic, și pentru împiedecarea, prin toate mijlocele legiuite, a răspândirii de scrieri și publicații imorale, sau cu tendințe contrarii statului și ideii naționale române.

Cotisatiya este de cel puțin doi lei pe an, iar pentru învățătorii, preoți rurali și săteni, de cel puțin un leu pe an. Fiecare membru este îndatorat ca, în cel d'întâiu an după primirea sa, să facă a se primi în Societate cel puțin alți doi membri noi.

Cererele de înscriere, însoțite de cotisatiya pe un an, se pot adresa d-lui *Petru Gârbovicenu*, strada Sf. Ecaterina, Bucuresci.

Comitetul. Președinte, Ioan Kallenderu, membru al Academiei Române.— Vicespreședinte, Sava Șomănescu, mare proprietar, fost senator.— Administrator și casier delegat, Petru Gârboviceanu, Administrator al Casei Sf. Biserici Autocefale Ortodoxe Române, director al Șc. Normale a Societății pentru învățatura poporului român; — Secretar, Const. Banu, profesor secundar și inspector școlar.— Membrii, Spira C. Haret, Ministru, profesor Universitar; I. Diimitrescu Procop., senator, fost Primar al Capitalei; M. Vlădescu, deputat, profesor universitar; Cristu S. Negoescu, profesor secundar; Dim. Cecropid, institutor. — Censori, Const. Alimăneșteanu, inginer de mine; Preotul econom Const. Ionescu, profesor secundar; Const. Alexandrescu, revisor școlar

oo

FABRICA COMETUL ADOLF SALOMON

Str. Dómei 14, București.

Sobe Calorifere. Mașini de bucate.
Mobile de grădină. Paturi și mobile
de fier.

52-5

Cel mai mare și vast magazin și singurul care *vinde estin*.
Dilnic sosesc Incălțăminte Negre și Colori, pentru Bărbați, Dame și Copii
din propria noastră Fabrică, lucrate de noi.

Prețuri corente la Ghete de Bărbați:

de Vax cu Elastic sau Șireturi Lei	10.95, 11.95, 12.95, 13.95.
„ „ „ Nasturi	„ 12.95, 13.95, 14.95, 15.95.
„ Lack cu Elastic sau Șireturi	„ 12.95, 13.95, 14.95.
„ „ „ Nasturi	„ 13.95, 14.95, 15.95.
„ Chevreau cu Elastic	„ 12.95, 13.95, 14.95.
„ „ „ Nasturi	„ 13.95, 14.95, 15.95.

Prețuri corente la Ghete de Dame:

de Chevreau negre cu Șireturi Lei	10.95, 12.95, 13.95.
„ „ „ Botoni	„ 11.95, 12.95, 13.95, 14.95, 15.95.
„ „ „ Colori	„ 12.95, 13.95, 14.95, 15.95.
„ Gems cu Nasturi și Șireturi	„ 7.95, 8.95, 9.95.
Pantofi de Chuvreau albi decoltați	„ 5.95, 6.95.
Idem cu Șireturi și Nasturi	„ 6.95, 7.95, 8.95.
Idem de Lack diferite forme	„ 5.95, 6.95, 7.95, 8.95, 9.95.

Rayon de Lingerie pentru Dame și Bărbați cu prețuri fabuloase de estine.
In totdeauna se găsesc mari cantități de mănuși Glacé, Albe, Colori,
și Negre pentru Dame Lei 2.50.
„ Bărbați „ 2.95.

Rupându-se la încercare, se dă altă
pereche.

*Magazin la toate Sesiunile, Calea
Victoriei No. 27, alături de Poliția
Capitaliei, București.*

5%
Cupon de reducere pentru cititorii Albinel.

Cititorii revistei vor avea un soacemint de
5% din prețurile însemnate, prezentând
cuponul.